

den Dag idag; og man har erkjendt, at den er tilstede, gjennem Loven af 1861, hvilken gaar ud paa at fremme Salget af Fæstegodsnetop derved, at det tillades at arrondere disse store Jordbrug, og denne Tilbøielighed vil vistnok vedblive at være tilstede. Der vil altsaa efter min Mening ved en saadan Statsfond, som fra Regjeringens Side er bragt i Forslag, ikke blot vindes, at man kan gjøre Noget for den uformuende Del af Befolkningen; men der vil ogsaa være staaet en Garanti imod, at de smaa Eiendomme blive opkjøbte for at samles til store Jordbrug. Jeg skal slutte med at sige, at den mest betryggende Garanti for, at Bondestanden ikke skal forsvinde, vil efter min Mening ligge i et andet Lovforslags Gjennemførelse, der efter min Opfattelse staaer i nær Slægt med det foreliggende, nemlig Lovforslaget om Lehn og Stamhuse. Naar det kunde lykkes at føre det ind i Livet, naar disse Jordsejendomme blive i Gjenstand for den frie Omsætning, og saaledes de Baand løses, der hidtil paa en kunstig Maade have holdt disse Eiendomme sammen, saa vil der være mindre Betænkelighed ved at løse de Baand, som hidtil have holdt de smaa Eiendomme sammen.

Winther: Jeg finder ikke Anledning til vidtløftig at udtale mig om dette Lovforslag, som vi alle i det Væsentlige saa godt kende, men i Anledning af de Uttringer, som fremkom fra den ærede sidste Daler, vil jeg dog i Retfærdighedens Interesse bemærke for mit eget Bedkommende, at det ikke er min Skyld, at jeg ikke er Medforslagsstiller af dette Forslag. Jeg havde ønsket at dele Ansvar med dem, som have indbragt dette; og jeg er dem Tak skyldig, fordi de have indbragt det. At dette skulde være et saa ubeleiligt Dieblift, at komme med denne Sag, som det ærede Medlem støtted til det berømte Blad „Socialisten“, vilde godtgjøre, skal jeg ikke gaa videre ind paa, men jeg skal dog bemærke, at jeg ikke tror, at hans Blad „Socialisten“ vilde have anset over denne Lov i den Retning, at det var Godseierne, der skulde beholde Fæstejorden. Det, vi Andre frygte for,

er jo, at Fæstebondejorden efterhaanden i Fæsteledighedsøieblikket skal glide over i Godseiernes Hænder, saaledes at der altsaa kun vil blive faa Jordbesiddere her i Landet, hvilket vi anse for en Ulykke, men det gjør det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Hindenburg) ogsaa, saavidt jeg forstod ham. Jeg kan ikke antage, at han vilde faae Medhold hos Socialisten, naar han virkelig skulde have noget imod, at man nu først forsøgte at faae de Gaarde, der drives af Fæstebonderne over i de mindre Besidderes Hænder, forsaavidt man dabagefter har den Tanke, at man vil gjøre det Samme med Hensyn til de Huse, der haves i Fæste. Jeg erindrer ikke, om det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds i sin Tid stemte med mig for det Udringsforslag, jeg havde stillet til et af Rigsdagsmanden for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) indbragt Lovforslag om Fæstes Overgang til Selveiendom, og hvort jeg foreslog, at denne Lov ogsaa skulde gives Anvendelse paa Huse; men efter hans Udtalelser idag maa jeg antage, at han har gjort det. Naar vi engang komme med Forslag om, at ogsaa Huse skulle overdrages til Selveiendom, gjør jeg altsaa Regning paa den største Understøttelse af denne berømte Jurist, og det glæder mig, at han idag har udtalt sig saa bestemt i denne Retning, at vi nu have det staaet fast her i Thinget, at her er en Forbundsstøtte for noget, jeg anser for retfærdigt, og som allerede i Stændernes Tid har været anset for retfærdigt, men som dog ikke hidtil har kunnet trænge igjennem. Vi have ikke engang kunnet sætte det igjennem, som her ligger for, hvort der dog kan paavises Retligheder, fordi man, uagtet Tidernes Uret, ikke ganske har kunnet udvise Betydningen af den ældgamle Ret for Fæstebondestanden. Vi have ikke engang kunnet faae en Lov om det, som det foreliggende Forslag angaar, sat igjennem, men dog skal det forekastes de ærede Forslagsstillere som en Bebreidelse, at de havde indbragt dette Forslag i Diebliftet. Det foreammer mig, at der ikke er noget Dieblift at spille overfor de Udtalelser og de Bevægelser, der netop ere fremkomne fra Godseiernes Side, og jeg skal i den Henseende nævne, hvad